

Název celého výstavního projektu: LUNGOMARE ART

Kurátor projektu: Michal Koleček

Realizováno jako součást RIJEKA 2020 - European Capital of Culture

Projekt LUNGOMARE ART tvoří jeden z tematických celků programu Rijeka 2020 – Evropské hlavní město kultury. Tento projekt se soustředil na realizaci deseti permanentních uměleckých děl ve veřejném prostoru v devíti lokacích na území Kvarnerského zálivu. Projekt vznikl v rámci intenzivní spolupráce mezi participujícími umělci, zástupci místních municipalit a představiteli místních komunit. Realizovaná umělecká díla tak odrážejí specifická témata charakteristická pro místní historii či současný život a zároveň podporují funkci a urbánní vývoj vybraných mikro-lokací.

LUNGOMARE ART

Umělci: Liam Gillick (GB/USA), Jiří Kovanda (CZ), Nika Laginja (CRO), Pavel Mrkus (CZ), Ilona Németh & Marián Ravasz (SLK), NUMEN/ForUse (D/CRO), Smiljan Radić & Marcela Correa (CHL), Davor Sanvinčenti (CRO), Sofie Thorsen (A), Harumi Yukutake (J)

Kurátor: Michal Koleček (CZ)

Celkový koncept projektu LUNGOMARE ART vychází z jednoho z hlavních vymezení programu Rijeka 2020 – Evropské hlavní město kultury, které je formulováno jako Port of Diversity / Přístav rozmanitosti. Projekt LUNGOMARE ART je v tomto smyslu orientován na téma výměny a vzájemného obohacení, které jsou realizovány mezi umělci a místní komunitou v procesu přípravy jednotlivých děl, mezi uměleckými díly a jejich diváky, ale především mezi jednotlivými rozmanitými lokacemi na území Kvarneru, kde vedle sebe v bezprostřední blízkosti existují industriální aglomerace, historicky významné turistické destinace, tradiční zemědělské oblasti, rybářské komunity, a to vše je i v současnosti provázáno dlouhodobým zaměřením Rijeky na námořní plavbu a transport.

V rámci projektu LUNGOMARE ART tedy pro konkrétní místa a komunity vznikly ideje „nových památníků“ připravené mezinárodně etablovanými reprezentanty současného výtvarného umění, které obrazejí pozornost především směrem k budoucímu rozvoji. Jednotlivá díla využily nejnovější postupy a technologie charakteristické pro vývoj současného umění: Kombinace tradičních materiálů se site-specifickými přístupy, participační aspekty a práci s komunitou, infiltrace nových způsobů kulturní reprezentace do urbánního prostředí. Jejich hlavním cílem bylo podpořit identitu a sounáležitost obyvatel s místem jejich životů a zároveň nabídnout alternativní formu cestovatelského zážitku těm, kteří hledají nové způsoby poznávání. Umělci na realizaci jednotlivých děl pracovali dlouhodobě, přičemž již v roce 2019 všichni podnikli studijní cesty do míst, pro která posléze připravili umělecká díla, aby zde načerpali inspiraci a seznámili se s prostředím. Přestože do průběhu projektu citelně zasáhla koronavirová pandemie a s ní spojené lockdowny, jednotlivé realizace se podařilo postupně zrealizovat a odhalit ve veřejném prostoru. Do skupiny prestižních umělců z Evropy, Jižní a Severní Ameriky a Asie byli kurátorem výstavy Michalem Kolečkem zařazeni Jiří Kovanda a Pavel Mrkus, kteří oba působí na Fakultě umění a designu Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem. Jejich realizace v Opatiji a v Rijece přirozeným způsobem navázaly na dlouhodobou kulturní tradici česko-chorvatské umělecké spolupráce

datované již od poloviny 19. století a zároveň se zařazují do koncepce aktuálních uměleckých děl disponujících potenciálem pro posilování této sounáležitosti směrem do budoucnosti.

Jiří Kovanda (narozen 1953) v historickém přístavu části Opatije nazvané Volosko realizoval konceptuálně laděný minimalistický památník z české žuly, který ve své textové části umístěné na bronzové plaketě odkazuje k důsledkům environmentálních změn na strukturu fauny a flóry Kvarnerského zálivu. Tento památník je dedikován konkrétním mizejícím druhům mořských řas, které v době, kdy započal intenzivní rozvoj turismu v této oblasti, zde byly intenzivně rozšířeny. Tvar památníku je inspirovaný klasickými formami memoriálních skulptur a vyjadřuje jak odkaz k romantizující estetice spojené s turismem 19. století a imperiální minulostí města Opatija, tak aktivistický message spojený s uvědomováním si zodpovědnosti umělce i umění jako celku v rámci dalšího vývoje lidské civilizace.

Realizace díla **Pavla Mrkuse** (narozen 1970) se nachází v signifikantní budově starého rybího trhu v samém centru Rijeki. Tato budova je jedním ze symbolů města, neboť vedle nesporné architektonické hodnoty také reprezentuje jeho sepjetí s mořem a rybářstvím. V interiéru veřejně přístupné a svému účelu stále sloužící budovy autor prezentuje novomediální dílo složené ze čtyř permanentních velkoformátových projekcí symbioticky integrovaných do architektury, které reflektují každodenní práci rybářů na otevřeném moři. Vizualní podklady pro tuto dynamickou obrazovou koláž Pavel Mrkus načerpal během výprav na rybářských člunech a setkání s rybářskou komunitou. Zážitky na moři prezentované formou videoprojekcí se stanou upomínkou na náročný život těch, bez kterých by si nakupující nemohli odnášet plody moře do svých domovů.

Účast českých umělců v projektu LUNGOMARE ART byla realizována díky podpoře zahraničního odboru Ministerstva kultury ČR.

Realizaci děl podpořila svým vnitřním grantem Fakulta umění a designu Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem.

Jiří Kovanda - 1857, liberecká žula, bronz, památník ve Starém přístavu, Volosko, Opatija, 2020

Pavel Mrkus - Masters, permanentní čtyřkanálová video instalace v budově Rybího trhu, Rijeka, 2020.